

CODE RENDEMENT EN RISICO

**GEDRAGSCODE BETREFFENDE DE VOORLICHTING OVER HET
RENDEMENT EN RISICO VAN BELEGGINGSVERZEKERINGEN
EN LEVENSVERZEKERINGEN MET WINSTDELING**

VERBOND VAN VERZEKERAARS

SECTOR LEVENSVERZEKERING

Den Haag, november 2003

INHOUDSOPGAVE

PREAMBULE..... 3

HOOFDSTUKKEN

I ALGEMENE BEPALINGEN 4

*II RICHTLIJNEN BETREFFENDE ALLE COMMUNICATIE-UITINGEN INZAKE
BELEGGINGSVERZEKERINGEN EN LEVENSVERZEKERINGEN MET
WINSTDELING*..... 6

*III RICHTLIJNEN BETREFFENDE OFFERTES INZAKE
BELEGGINGSVERZEKERINGEN EN LEVENSVERZEKERINGEN MET
WINSTDELING*..... 8

*IV RICHTLIJNEN BETREFFENDE MEDIA-UITINGEN INZAKE
BELEGGINGSVERZEKERINGEN EN LEVENSVERZEKERINGEN MET
WINSTDELING* 9

BIJLAGEN

1. *DEFINITIES*..... 11

2. *TOETSING*..... 13

3. *LET OP TEKSTEN*..... 17

PREAMBULE

In juni 1996 heeft het Verbond van Verzekeraars een eerste gedragscode opgesteld, met als oogmerk het geven van goede voorlichting aan consumenten over de wijze waarop rendement en risico van beleggingen van invloed zijn op toekomstige uitkeringen met betrekking tot levensverzekeringen en spaarkasovereenkomsten, waarbij de premie wordt belegd. De reden daarvoor was dat dit (gecompliceerde) financiële producten zijn, waarbij het risico van beleggingen geheel of gedeeltelijk bij de consument ligt en waarbij de consument een langdurige verplichting aangaat. Het is daarom van belang dat consumenten goed worden voorgelicht over het rendement en risico met betrekking tot deze producten.

De eerste gedragscode, de zogenaamde *Code Rendement en Risico*, is op 1 januari 1997 in werking getreden. In april 1998 volgde een tweede versie van de Code. In oktober 1998 werd een 2^e module ingevoerd met daarin regels omtrent (traditionele) levensverzekeringen met contractuele overrentedeling en/of maatschappijwinstdeling. Op basis van een evaluatie van die Code in 2000 en in overeenstemming met de regelgeving voor de financiële bijsluiter, waarvan de verstrekking verplicht zal worden per 1 juli 2002, is een nieuwe Code opgesteld.

Voor wat betreft de offertes is gekozen voor een verregaande integratie met de financiële bijsluiter, waarin immers veel elementen van de reeds bestaande Code zijn overgenomen. Het deel van de Code dat verder gaat dan de financiële bijsluiter, namelijk de regels omtrent media-uitingen, blijft van kracht. Waar eerder sprake was van twee aparte modules zijn deze samengevoegd tot één document.

De herziene Code is per 1 juli 2002, tegelijkertijd met de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002, in werking getreden. Met de inwerkingtreding van deze Code is de Code uit april 1998 vervallen. Een aantal onduidelijkheden omtrent de samenhang met de financiële bijsluiter en een discussie omtrent het eigen voorbeeldrendement hebben geleid tot een aantal aanpassingen in de Code. In deze nieuwe versie zijn deze aanpassingen doorgevoerd en is daarnaast het aangepaste toetsingsreglement opgenomen, welke regelt dat de toetsing geschiedt door de fungerend directeur van het Klachteninstituut Verzekeringen.

VERBOND VAN VERZEKERAARS

DEN HAAG, NOVEMBER 2003

HOOFDSTUK I

ALGEMENE BEPALINGEN

Art. 01. - Het Verbond van Verzekeraars (hierna: het Verbond) heeft deze gedragscode, de Code Rendement en Risico (hierna: Code), opgesteld betreffende de voorlichting over beleggingsverzekeringen en individuele levensverzekeringen met winstdeling. De Code is ook van toepassing op PSW-verzekeringen met beleggingsrisico en/of winstdeling, waarbij de individuele werknemer contractant is.

Art. 02. - Het doel van de Code is om de consument in uitingen gericht op de verkoop van beleggingsverzekeringen en levensverzekeringen met winstdeling helder voor te lichten. De onderschrijvende maatschappijen van levensverzekering en spaarkasbedrijven in Nederland (hierna: verzekeraars) dienen de consument daarom met betrekking tot een beleggingsverzekering of een levensverzekering met winstdeling, voor te lichten conform de uitgangspunten en de richtlijnen van de Code.

Art. 03. - De Code wordt toegepast door verzekeraars die de Code uitdrukkelijk en zonder voorbehoud hebben onderschreven. Door het onderschrijven van de Code verbinden deze verzekeraars zich aan onvoorwaardelijke toepassing tegenover het Verbond.

Art. 04. - In de Code zijn richtlijnen vastgelegd met betrekking tot de algemene voorlichting door de verzekeraars aan consumenten. Hoofdstuk II bevat bepalingen voor alle communicatie-uitingen, hoofdstuk III bevat bepalingen specifiek voor offertes en hoofdstuk IV bevat bepalingen specifiek voor media-uitingen.

Art. 05. - In de Code zijn definities van begrippen vastgelegd die dienen als algemene standaard in de communicatie naar consumenten (bijlage 1). Waar mogelijk komen deze begrippen overeen met de begrippen zoals die worden gehanteerd in de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002.

Art. 06. - De Code sluit waar mogelijk aan op de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002. De informatie in alle andere uitingen dan de financiële bijsluiter mag op geen enkele manier in strijd zijn met de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002.

Art. 07. - De verzekeraars die de Code hebben onderschreven en die samenwerken met het intermediair, zien toe op de correcte naleving van de Code door het met deze verzekeraars samenwerkende intermediair.

Art. 08. - Door het onderschrijven van de Code hebben de verzekeraars de plicht zich in de communicatie naar consumenten te beroepen op het feit dat zij zich aan de richtlijnen van de Code conformeren, door het opnemen van de volgende zin:

“[Naam verzekeraar] onderschrijft de Code Rendement en Risico.”

Art. 09. – De fungerend directeur van het Klachteninstituut Verzekeringen ziet toe op de correcte naleving van het doel en de richtlijnen van de Code door de maatschappijen die de Code hebben onderschreven. Zijn verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden geregeld in het in bijlage 2 opgenomen reglement.

Art. 10. - Het Verbond aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de toepassing van de Code door verzekeraars en/of de toetsing door de fungerend directeur van het Klachteninstituut Verzekeringen, alsmede voor de gevolgen van publicatie en uitspraken.

Art. 11. - Verzekeraars, die de Code hebben onderschreven, vrijwaren het Verbond voor alle aanspraken van consumenten uit hoofde van de door consumenten geleden schade voortvloeiende uit de uitingen van verzekeraars, tenzij er sprake is van opzet of grove schuld aan de zijde van het Verbond.

HOOFDSTUK II

RICHTLIJNEN BETREFFENDE ALLE COMMUNICATIE-UITINGEN INZAKE BELEGGINGSVERZEKERINGEN EN LEVENSVERZEKERINGEN MET WINSTDELING

Art. 01. – Het gebruik van een klein lettertype dient te worden vermeden. De voorgeschreven informatie dient op een logische plaats in de communicatie-uiting geïntegreerd te worden en zeker niet in de marge te worden geplaatst. De leesbaarheid van de informatie mag op geen enkele manier worden bemoeilijkt.

Art. 02. – Het begrip sparen moet terughoudend worden gebruikt. Slechts productnamen die op 1 januari 2002 reeds bestonden en (een vorm van) het begrip sparen in zich dragen mogen worden gehanteerd. Gebruik van het begrip sparen in kopteksten is altijd verboden.

Art. 03. – Indien in een koptekst een voorbeeldkapitaal wordt genoemd dient direct daaropvolgend de volgende zinsnede te worden vermeld:

“...bij het halen van x% rendement.”

Art. 04. - Eventuele specifieke kenmerken van een communicatiemedium kunnen een rechtvaardiging zijn om beperkingen aan te brengen in de te verschaffen informatie, mits daarmee geen afbreuk wordt gedaan aan de uitgangspunten en de richtlijnen van de Code.

Voorbeeldwaarden

Art. 05. - Alle voorbeeldwaarden die zowel in de financiële bijsluiter als in de offerte worden gehanteerd, dienen te zijn berekend op basis van de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002.

Beleggingsverzekeringen

Art. 06. - In andere uitingen dan de financiële bijsluiter is het toegestaan een historisch rendement te tonen, welke dient te zijn berekend op basis van de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002. Hierbij dient te worden toegelicht dat dit rendement een rendement is na aftrek van fondskosten. Zonder deze toelichting mag alleen een bruto historisch rendement worden getoond. Als vanwege een te korte historie geen voorbeeldwaarden op basis van het historisch rendement mogen worden getoond, is vermelding ervan nooit toegestaan.

Art. 07. - In alle communicatie-uitingen, waarin voorbeeldkapitalen worden getoond, dienen ten minste voorbeeldkapitalen op basis van de in de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002 voorgeschreven voorbeeldrendementen te worden getoond.

Art. 08. - In alle communicatie-uitingen, waarin voorbeeldkapitalen worden getoond, dient bij elk getoond voorbeeldkapitaal het gehanteerde voorbeeldrendement te worden vermeld met daarbij het netto rendement op de premie(s) op de einddatum.

Art. 09. – Voor de berekening van de voorbeeldkapitalen is het toegestaan om naast of in plaats van het historisch rendement een eigen voorbeeldrendement te kiezen. Dit eigen voorbeeldrendement is een bruto rendement en mag niet hoger zijn dan het bruto historisch rendement. Als vanwege een te korte historie geen voorbeeldwaarden op basis van het historisch rendement mogen worden getoond, dan mag het eigen voorbeeldrendement niet hoger zijn dan het gemiddelde rendement voor desbetreffende beleggingscategorie. Deze gemiddelde rendementen zijn genoemd in bijlage 4 (voorbeeldrendementspercentages) van de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002.

Art. 10.a. – Indien er sprake is van een offerte met een Nationale Hypotheek Garantie (NHG) dan is het eigen voorbeeldrendement nooit hoger dan het maximale NHG-rendement, vermeerderd met de fondskosten.

Art. 10.b. – Als er sprake is van een offerte op basis van NHG, dan wordt bij het eigen voorbeeldrendement één van de volgende standaardteksten afgedrukt:

a. “Voorbeeldkapitaal op basis van de Nationale Hypotheek Garantie: Euro xxx”

ó

b. “Voorbeeldkapitaal op basis van x,xx%: Euro xxx”

Art. 10. c. - Indien voor standaardtekst b. wordt gekozen dan dient daaronder een voetnoot te worden opgenomen met de volgende standaardtekst:

“Dit rendement komt overeen met het maximale voorbeeldrendement dat wordt voorgeschreven op basis van de Nationale Hypotheek Garantie.”

Levensverzekeringen met winstdeling

Art. 11. – In alle communicatie-uitingen, waarin voorbeeldkapitalen worden vermeld, dienen tenminste te worden vermeld:

- één voorbeeldkapitaal als de som van het gegarandeerde verzekerde kapitaal en een voorbeeldwinstkapitaal gebaseerd op een winstdelingspercentage van 0%;
- één voorbeeldkapitaal als de som van het gegarandeerde kapitaal en een voorbeeldwinstkapitaal gebaseerd op het gemiddelde historische winstdelingspercentage.

Voor de berekening van de voorbeeldwinstkapitalen is het toegestaan om naast of in plaats van het gemiddelde historische winstdelingspercentage een percentage te hanteren dat lager ligt dan het gemiddelde historische winstdelingspercentage.

Art. 12. – Bij elk getoond voorbeeldkapitaal dient het gehanteerde winstdelingspercentage te worden vermeld.

Art. 13. – In alle communicatie-uitingen, waarin voorbeeldkapitalen worden gehanteerd dient, op een voor de consument begrijpelijke wijze, te worden uitgelegd dat elk getoond voorbeeldkapitaal bestaat uit een gegarandeerd kapitaal en een winstdelingsafhankelijk deel (=voorbeeldwinstkapitaal).

HOOFDSTUK III

RICHTLIJNEN BETREFFENDE OFFERTES INZAKE BELEGGINGSVERZEKERINGEN EN LEVENSVZERKERINGEN MET WINSTDELING

Art. 01. - De artikelen in hoofdstuk II gelden voor alle communicatie-uitingen. Dit betekent dat deze tevens onverkort van toepassing zijn op offertes. De artikelen in hoofdstuk IV gelden niet voor offertes.

Art. 02. - Offertes voor producten die volgens de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002 vallen onder de definitie van complexe product of als zodanig zijn aangewezen, bestaan ten minste uit een voorblad en een financiële bijsluiter die uitgaan van de daadwerkelijke situatie van de afnemer.

Art. 03. - Op het voorblad bij de offerte wordt de volgende standaardtekst opgenomen:

“Voor dit product is een financiële bijsluiter opgesteld met informatie over het product, de kosten en de risico’s. Vraag er om en lees hem voordat u het product koopt.”

Deze tekst dient vetgedrukt en duidelijk zichtbaar op het voorblad te worden weergegeven.

Art. 04. - Op het voorblad dienen ten minste voorbeeldkapitalen op basis van de volgens de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002 voorgeschreven voorbeeldrendementen te worden getoond.

HOOFDSTUK IV

RICHTLIJNEN BETREFFENDE MEDIA-UITINGEN INZAKE BELEGGINGSVERZEKERINGEN EN LEVENSVERZEKERINGEN MET WINSTDELING

Art. 01. - In alle media-uitingen betreffende *beleggingsverzekeringen* dient op de volgende wijze een LET OP tekst, volgens de in bijlage 3 weergegeven vorm en inhoud, letterlijk en inclusief onderstreping en omkadering, te worden gehanteerd.

- In uitingen op radio, TV en andere audiovisuele communicatiemiddelen dient **LET OP tekst A** te worden gehanteerd.
- Voor alle overige uitingen, waaronder internettoepassingen, dient **LET OP tekst B** te worden gehanteerd.
- In uitingen betreffende 'ingezonden mededelingen', waarbij qua formaat redelijkerwijs verwacht mag worden dat **LET OP tekst B** praktisch niet mogelijk is, is het toegestaan **LET OP tekst A** te hanteren.

Art. 02. - In alle media-uitingen betreffende *levensverzekeringen met winstdeling*, waarbij door de maatschappij een voorbehoud wordt gemaakt ten aanzien van de hoogte van de winstdeling, dient op de volgende wijze een LET OP tekst te worden gehanteerd:

- In alle uitingen, waarbij een voorbehoud wordt gemaakt ten aanzien van de renteopbrengsten, dient **LET OP tekst C** volgens de in bijlage 3 weergegeven vorm en inhoud te worden gehanteerd.
- In alle uitingen, waarbij een voorbehoud wordt gemaakt ten aanzien van de bedrijfsresultaten, dient **LET OP tekst D** volgens de in bijlage 3 weergegeven vorm en inhoud te worden gehanteerd.
- In alle uitingen, waarbij een voorbehoud wordt gemaakt ten aanzien van de renteopbrengsten en de bedrijfsresultaten, dient **LET OP tekst E** volgens de in bijlage 3 weergegeven vorm en inhoud te worden gehanteerd.
- In uitingen op radio, T.V. en andere audiovisuele communicatiemiddelen en in uitingen, waarbij qua formaat redelijkerwijs verwacht mag worden dat de LET OP teksten C, D of E praktisch niet toepasbaar zijn, is het toegestaan **LET OP tekst F** te hanteren.
- In alle communicatie-uitingen, uitgezonderd de onder het vierde punt hierboven bedoelde uitingen, betreffende levensverzekeringen al of niet met winstdeling, waarbij de premie geheel of gedeeltelijk wordt belegd in *vreemde valuta* en waarbij het valutarisico geheel of gedeeltelijk bij de consument ligt, dient **LET OP tekst G** te worden gehanteerd.

Indien in een uiting LET OP tekst C, D of E wordt gehanteerd en daarnaast ook LET OP tekst G van toepassing is, is het toegestaan de tekst van LET OP tekst G integraal in LET OP tekst C, D of E op te nemen.

Art. 03. - De LET OP tekst moet een duidelijk zichtbaar, integraal en belangrijk onderdeel van de uiting vormen, tenminste gelijkwaardig aan alle andere informatie. Lay-out, plaatsing of welke andere mogelijkheid dan ook mogen niet leiden tot verminderde consumentenaandacht voor de LET OP tekst. De LET OP tekst of een duidelijke verwijzing hiernaar dient te worden getoond in de directe nabijheid van de plaats waarbij (voor het eerst) gerefereerd wordt aan (voorbeeld)rendementen.

Art. 04. - In uitzonderlijke gevallen kunnen bepaalde zinsneden uit de LET OP teksten die niet van toepassing zijn, worden weggelaten of aangepast. Dit is echter alleen toegestaan als het opnemen van de voorgeschreven tekst zou leiden tot onjuiste informatie. Het weglaten of aanpassen van de voorgeschreven tekst mag op geen enkele manier leiden tot onjuiste of onvolledige informatie over rendementen, kosten of andere inhoudingen, risico's, etc.

BIJLAGE 1

DEFINITIES

De meest essentiële begrippen in de Code worden als volgt gedefinieerd:

Communicatie-uitingen

Dit zijn alle vormen van communicatie naar consumenten door verzekeraars, door middel van advertenties, brochures, audiovisuele toepassingen, internet-toepassingen, offertes en andere uitingen, niet zijnde de financiële bijsluiter.

Beleggingsverzekering

Dit is een overeenkomst van levensverzekering, waarbij het voor belegging in aanmerking komende deel van de inleg (de premie) wordt belegd in (een combinatie van) aandelen, obligaties, deposito's, vastgoed of andere beleggingscategorieën en waarbij het risico van beleggen geheel of gedeeltelijk bij de verzekeringnemer ligt. Hieronder worden ook spaarkasovereenkomsten verstaan.

Levensverzekering met winstdeling

Dit is een levensverzekering met contractuele overrentedeling en/of maatschappijwinstdeling. Hieronder worden in deze Code niet verstaan:

- levenslange levensverzekeringen bij overlijden
- winstdelende risicoverzekeringen
- spaarhypotheken

Media-uitingen

Dit zijn alle communicatie-uitingen, niet zijnde offertes en/of de financiële bijsluiter.

Voorbeeldwaarden

Dit zijn voorbeeldkapitalen en voorbeeldrendementen.

Voorbeeldkapitaal

Bij beleggingsverzekeringen:

Dit is het bedrag dat tot uitkering kan komen aan het einde van de looptijd van de beleggingsverzekering, indien het voorbeeldrendement jaar op jaar wordt gerealiseerd. Bij spaarkasproducten mag de eventuele tontinewinst inbegrepen worden in het voorbeeldkapitaal.

Bij levensverzekeringen met winstdeling:

Dit is de som van het voorbeeldwinstkapitaal en het gegarandeerde kapitaal.

Voorbeeldrendement

Dit is een rendement waarmee een voorbeeldkapitaal wordt berekend.

Beleggingsrisico

Dit is de onzekerheid over het te realiseren beleggingsrendement op het beleggingsdeel bij beleggingsverzekeringen.

Eigen voorbeeldrendement

Dit is een voorbeeldrendement op jaarbasis dat zelf is gekozen om een voorbeeldkapitaal te berekenen. Dit bruto rendement is gemaximeerd tot de hoogte van het bruto historisch rendement of, indien die niet mag worden getoond, tot de hoogte van de in bijlage 4 (voorbeeldrendementspercentages) van de Nadere regeling financiële bijsluiter 2002 genoemde gemiddelde rendementen. Indien er sprake is van een offerte op basis van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG) dan is het eigen voorbeeldrendement nooit hoger dan het NHG-rendement, vermeerderd met de fondskosten.

NHG-rendement

Het door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woning vastgestelde maximum rendement ter verkrijging van de Nationale Hypotheek Garantie. Dit rendement is een rendement na aftrek van fondskosten.

Bruto rendement

Rendement (op beleggingen) voor aftrek van alle kosten.

Netto rendement

Rendement (op beleggingen) na aftrek van alle kosten.

Fondskosten

Beheerkosten en eventuele andere kosten zoals accountantskosten e.d., als verwerkt in de Total Expense Ratio (TER)

Fonds

Hierbij wordt belegd in (een combinatie van) aandelen, obligaties, deposito's, vastgoed of andere beleggingsobjecten. Hieronder wordt verstaan een beleggingsmaatschappij, een beleggingsfonds (al dan niet met een vergunning krachtens de Wet toezicht beleggingsinstellingen) of een (gesepareerd) beleggingsdepot.

Contractuele overrentedeling

Dit is winstdeling op basis van een objectieve interest maatstaf.

Maatschappijwinstdeling

Dit is winstdeling welke afhankelijk is van de bedrijfsresultaten van de desbetreffende maatschappij.

Winstdelingspercentage

Dit is het percentage op jaarbasis, waarmee de voorbeeldwinstkapitalen bij levensverzekeringen met winstdeling worden berekend.

Gegarandeerd kapitaal

Dit is het bedrag dat gegarandeerd tot uitkering komt aan het eind van de looptijd van de levensverzekering met winstdeling.

BIJLAGE 2

REGLEMENT op de toetsing van de Code

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

1. Het Verbond
Het Verbond van Verzekeraars.
2. De Codemaatschappij
De maatschappij die de Code Rendement en Risico heeft onderschreven.
3. De Code
De Code Rendement en Risico.
4. Werkdag
Een dag waarop het kantoor van het Klachteninstituut Verzekeringen geopend is.

Artikel 2 Taak

1. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut (hierna: Klachteninstituut) ziet achteraf toe op een correcte naleving van de Code door de maatschappijen.
2. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut kan gevraagd of ongevraagd het Verbond aanbevelingen doen met betrekking tot de Code.
3. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut kan handelen op grond van:
 - a. een klacht, ingediend door een derde;
 - b. publieksmateriaal van een maatschappij dat hem onder ogen komt.
4. Een beslissing naar aanleiding van een klacht of eigen onderzoek neemt de (fungerend) directeur in beginsel binnen twintig werkdagen nadat hij van alle feiten en omstandigheden heeft kennis genomen.

Artikel 3 Besluiten

1. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut en in hoger beroep de daarvoor aangewezen persoon of instantie (zie artikel 5), zijn bij uitsluiting van iedere andere instantie bevoegd om publieksmateriaal, dat krachtens dit reglement ter kennis van de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut is gebracht, op correcte naleving van de Code te toetsen.
2. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut doet zijn uitspraken schriftelijk en met redenen omkleed.
3. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut kan te allen tijde die deskundigen raadplegen welke hij nodig acht.

Artikel 4

Procedure bij niet naleven van de Code

1. Indien naar het oordeel van de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut door een Codemaatschappij niet, niet juist of niet volledig wordt voldaan aan de Code, wordt de betrokken maatschappij daarvan in kennis gesteld met het verzoek de Code, binnen een door de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut bepaalde termijn, naar behoren toe te passen.
2. De betrokken maatschappij kan naar aanleiding van het in lid 1 bepaalde oordeel van het Klachteninstituut en de door deze bepaalde termijn de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut verzoeken om gehoord te worden.
3. De hoorzitting vindt binnen twintig werkdagen na het ingediende verzoek plaats.
4. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut geeft binnen tien werkdagen na de hoorzitting schriftelijk aan de betrokken maatschappij zijn standpunt weer.
5. Indien een maatschappij, na afronding van de in de leden 1 tot en met 4 beschreven procedures, geen of onvoldoende gevolg geeft aan het verzoek van de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut om zijn publieksmateriaal conform de Code aan te passen, kan de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut de betrokken maatschappij het recht ontzeggen zich te presenteren als een Codemaatschappij.
6. De beslissing tot ontzegging wordt de betrokken maatschappij medegedeeld bij aangetekend schrijven met ontvangstbericht.

Artikel 5

Hoger beroep

1. De maatschappij die het recht wordt ontzegd zich te presenteren als een Codemaatschappij, kan binnen twintig werkdagen na ontvangst van de in artikel 4, lid 6 bedoelde brief, hiertegen beroep aantekenen door middel van een aangetekend schrijven dat is gericht aan de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut.
2. Indien een dergelijk beroep wordt ingesteld zal de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut, na overleg met het Verbond en de Consumentenbond, een onafhankelijke persoon of instantie benoemen. Indien het overleg niet tot een benoeming leidt, zal de benoeming plaats vinden door de voorzieningenrechter van de rechtbank te 's-Gravenhage.
3. Deze persoon of instantie zal, indien dat wordt gewenst, partijen horen en zal uitspraak doen omtrent de beslissing van de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut.
4. De uitspraak in hoger beroep heeft het karakter van een arbitraal vonnis in de zin van artikel 1020 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering.
5. De kosten van het hoger beroep zulks met in begrip van die van het verlot tot tenuitvoerlegging als bedoeld in artikel 1062 van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering zijn voor rekening van de in het ongelijk gestelde partij.

Artikel 6

Bekendmaking

1. Indien de beslissing waarin een maatschappij het recht is ontzegd zich te presenteren als een Codemaatschappij, onherroepelijk is geworden, wordt het Bestuur van de Sector Levensverzekering van het Verbond door de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut hierover geïnformeerd. De betrokken maatschappij dient met onmiddellijke ingang uit alle publieksuitingen de verwijzingen te verwijderen waaruit zou

- kunnen worden afgeleid dat zij een Codemaatschappij is.
2. Indien lid 1 van toepassing is, zal de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut, met betrekking tot de uitspraak het volgende bekend maken:
 - a. de naam van de betrokken maatschappij;
 - b. productnaam.
 3. Voor de toepassing van lid 2 wordt gebruik gemaakt van een door het Verbond, in overleg met de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut, opgesteld standaard persbericht.

Artikel 7

Procedure bij overschrijding termijnen

1. Indien een maatschappij zich niet houdt aan de in artikel 4, lid 1, beschreven termijnen, kan de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut de betrokken maatschappij het recht ontzeggen zich te presenteren als een Codemaatschappij.
2. Artikel 4, lid 6 alsmede de artikelen 5 en 6 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8

Hernieuwde toelating

1. Een maatschappij, die het recht ontzegd is zich te presenteren als een Codemaatschappij, kan dit recht terugkrijgen bij een volgende toetsing van publieksmateriaal door de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut.
2. De betrokken maatschappij kan de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut verzoeken zijn publieksuitingen te toetsen.
3. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut zal de betrokken maatschappij binnen twintig werkdagen na het verzoek daartoe van het resultaat van deze toetsing op de hoogte stellen.
4. Artikel 5 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 9

Aansprakelijkheid

1. Het Klachteninstituut, zijn (fungerend) directeur en zijn medewerkers van het Klachteninstituut aanvaarden geen aansprakelijkheid voor de toepassing van de Code door maatschappijen.
2. Voor schade die de consument door een uiting van de maatschappij lijdt, is noch het Klachteninstituut, noch de (fungerend) directeur noch de werknemers van het Klachteninstituut, aansprakelijk, tenzij er met betrekking tot die uiting sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de zijde van de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut of de medewerkers van het Klachteninstituut.
3. De maatschappij vrijwaart de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut, zowel als de werknemers van het Klachteninstituut, voor alle aanspraken van consumenten uit hoofde van door deze consumenten geleden schade voortvloeiende uit de uitingen van de desbetreffende maatschappij, tenzij er sprake is van opzet of bewuste roekeloosheid aan de zijde van de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut of de medewerkers van het Klachteninstituut.
4. Het Klachteninstituut noch de voor een hoger beroep aangewezen persoon of instantie zijn aansprakelijk voor schade die ontstaat door de uitspraken of de publicatie daarvan nadat de uitspraken in kracht van gewijsde zijn gegaan, tenzij er bij de voorbereiding

van de betrokken beslissing zo fundamentele rechtsbeginselen zijn veronachtzaamd dat van een eerlijke en onpartijdige behandeling van de zaak niet meer kan worden gesproken en er voor het overige is voldaan aan de vereisten van burgerrechtelijke aansprakelijkheid.

Artikel 10 **Evaluatie**

1. Een jaar na de inwerkingtreding van dit reglement zal de wijze van toetsing worden geëvalueerd. Het bestuur van de Sector Levensverzekering van het Verbond besluit dan of de manier van toetsing zal worden gecontinueerd.
2. De (fungerend) directeur van het Klachteninstituut brengt jaarlijks een kort verslag van zijn werkzaamheden en ervaringen in het kader van de Code uit aan het bestuur van de sector Levensverzekering van het Verbond en aan de Consumentenbond.

Artikel 11 **Overige bepalingen**

1. Dit reglement treedt in werking op 1 oktober 2003 en vervangt het reglement van april 1998.
2. Ter zake van de uitvoering van dit reglement wordt het Verbond op grond van artikel 18 lid 2 van de statuten van het Verbond geacht te worden vertegenwoordigd door het bestuur van de sector Levensverzekering van het Verbond.
3. In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist het bestuur van de sector Levensverzekering van het Verbond, nadat de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut gehoord is.
4. Wijzigingen in het reglement worden vastgesteld door het bestuur van de sector Levensverzekering van het Verbond, nadat de (fungerend) directeur van het Klachteninstituut gehoord is.

BIJLAGE 3

LET OP TEKSTEN

Beleggingsverzekeringen

LET OP TEKST A (uitingen m.b.t. radio, TV en andere audio-visuele middelen)

LET OP ! Rendementen uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst!

LET OP TEKST B (overige media-uitingen)

Tekst B1: te hanteren indien voorbeeldrendementen en voorbeeldkapitalen worden vermeld.

LET OP ! Wie geld belegt neemt een financieel risico. Ook bij deze levensverzekering c.q. spaarkasovereenkomst loopt u een beleggingsrisico. Het bedrag dat wordt betaald, wordt niet volledig belegd, een deel gaat op aan kosten en verzekeringspremies. Rendementen kunnen hoger, maar ook lager uitvallen en zullen meer schommelen naarmate de beleggingsvorm risicovoller is. De voorbeeldrendementen in deze advertentie zijn rendementen die in het verleden zijn behaald en garanderen dus niets voor de toekomst. De genoemde bedragen zijn een voorbeeld en geen garantie of prognose. Wel is in de voorbeeldkapitalen al rekening gehouden met het deel van de premie dat niet wordt belegd (premies voor verzekerde risico's en kosten).

Tekst B2: te hanteren indien voorbeeldrendementen worden vermeld en geen voorbeeldkapitalen worden vermeld.

LET OP ! Wie geld belegt neemt een financieel risico. Ook bij deze levensverzekering c.q. spaarkasovereenkomst loopt u een beleggingsrisico. Het bedrag dat wordt betaald, wordt niet volledig belegd, een deel gaat op aan kosten en verzekeringspremies. Rendementen kunnen hoger, maar ook lager uitvallen en zullen meer schommelen naarmate de beleggingsvorm risicovoller is. De voorbeeldrendementen in deze advertentie zijn rendementen die in het verleden zijn behaald en garanderen dus niets voor de toekomst.

Tekst B3: te hanteren indien geen voorbeeldrendementen worden vermeld.

LET OP ! Wie geld belegt neemt een financieel risico. Ook bij deze levensverzekering c.q. spaarkasovereenkomst loopt u een beleggingsrisico. Het bedrag dat wordt betaald, wordt niet volledig belegd, een deel gaat op aan kosten en verzekeringspremies. Rendementen kunnen hoger, maar ook lager uitvallen en zullen meer schommelen naarmate de beleggingsvorm risicovoller is. Rendementen die in het verleden zijn behaald garanderen niets voor de toekomst.

Levensverzekeringen met winstdeling

LET OP TEKST C (renteopbrengsten)

LET OP !

- De rentestand tijdens de looptijd van de levensverzekering is van invloed op de hoogte van de winstdeling.
- Wij wijzen u erop, dat de gehanteerde winstdelingspercentages zijn gebaseerd op renteopbrengsten uit het verleden en daarom geen garantie bieden voor de toekomst.
- Behoudens het gegarandeerde kapitaal zijn de gepresenteerde bedragen uitsluitend bedoeld als voorbeeld en niet als garantie of prognose.
- De gepresenteerde bedragen zijn netto-bedragen, d.w.z. er is reeds rekening gehouden met premies voor verzekerde risico's, alsmede met gedurende de looptijd van het contract ingehouden kosten.

LET OP TEKST D (bedrijfsresultaten)

LET OP !

- Het bedrijfsresultaat van de maatschappij is van invloed op de hoogte van de winstdeling.
- Wij wijzen u erop, dat de gehanteerde winstdelingspercentages zijn gebaseerd op bedrijfsresultaten uit het verleden en daarom geen garantie bieden voor de toekomst.
- Behoudens het gegarandeerde kapitaal zijn de gepresenteerde bedragen uitsluitend bedoeld als voorbeeld en niet als garantie of prognose.
- De gepresenteerde bedragen zijn netto-bedragen, d.w.z. er is reeds rekening gehouden met premies voor verzekerde risico's, alsmede met gedurende de looptijd van het contract ingehouden kosten.

LET OP TEKST E (combinatie C en D)

LET OP !

- De rentestand tijdens de looptijd van de levensverzekering en het bedrijfsresultaat van de maatschappij zijn van invloed op de hoogte van de winstdeling.
- Wij wijzen u erop, dat de gehanteerde winstdelingspercentages zijn gebaseerd op renteopbrengsten en bedrijfsresultaten uit het verleden en daarom geen garantie bieden voor de toekomst.
- Behoudens het gegarandeerde kapitaal zijn de gepresenteerde bedragen uitsluitend bedoeld als voorbeeld en niet als garantie of prognose.
- De gepresenteerde bedragen zijn netto-bedragen, d.w.z. er is reeds rekening gehouden met premies voor verzekerde risico's, alsmede met gedurende de looptijd van het contract ingehouden kosten.

Toepassing LET OP teksten C, D en E:

- Indien in een uiting geen voorbeeldkapitalen worden vermeld dienen de desbetreffende zinsneden in de gehanteerde LET OP tekst te worden weggelaten.

LET OP TEKST F

(uitingen m.b.t. radio, TV, andere audiovisuele middelen en klein-formaat uitingen)

LET OP ! Winstdelingspercentages uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst !

LET OP TEKST G (valutarisico)

LET OP ! Koersen van vreemde valuta kunnen fluctueren.

Eventuele koerswinsten of -verliezen zijn voor uw rekening.